

บทที่ 3

วิธิดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองคู่มือของ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการศึกษา ค้นคว้าในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับกำบัดเมืองคู่มือ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชา กำบัดเมืองคู่มือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองคู่มือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองคู่มือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับกำบัดเมืองคู่มือ

ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่คณะผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับ กำบัดเมืองคู่มือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาสร้างหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชา กำบัดเมืองคู่มือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยแบ่งขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยแหล่งข้อมูลจากบุคคลและข้อมูล จากเอกสาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลจากบุคคล ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ที่เป็นแหล่งข้อมูล จำนวน 8 ท่าน โดยเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1.1.1 มีประสบการณ์ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เจ้าของพื้นที่แหล่งโบราณคดีและเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์ช่วงที่มีการขุดค้นหา บุกเบิกแหล่งโบราณคดีเกี่ยวกับกำปัดเมืองอู่ทอง

1.1.2 เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการร้อยกำปัดเป็นเครื่องประดับและของใช้

1.1.3 เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า

1.1.4 เป็นนักโบราณคดี ผู้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการอนุรักษ์กำปัดเมืองอู่ทอง

1.1.5 เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับกำปัดเมืองอู่ทอง และมีความรู้ด้านประวัติศาสตร์เกี่ยวกับท้องถิ่นอู่ทอง

เมื่อพิจารณาตามคุณสมบัติ จึงได้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ มีประสบการณ์ สามารถบอกข้อมูลเกี่ยวกับกำปัดเมืองอู่ทอง จำนวน 8 ท่าน ได้แก่

1. นายบุญธรรม เทพณรงค์ เจ้าของพื้นที่แหล่งโบราณคดีบ้านท่าม่วง และแหล่งโบราณคดีบ้านนาลาว เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2. นายบุญทัน พวงพัวเพชร ข้าราชการบำนาญ เจ้าของพื้นที่แหล่งโบราณคดีบ้านโคกสำโรง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

3. นางรัตนา จันทร์ฉาย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 บ้านโคกสำโรง ตำบลหนองโอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4. นายบาง พอค้า เจ้าของพื้นที่แหล่งโบราณคดีบ้านดอนยายก่อ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5. นายผล ส้มเสี้ยวตั้ง เจ้าของพื้นที่แหล่งโบราณคดีบ้านดอนมะเกลือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

6. นายสมชาย เจริญศิริสุทธานุคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

7. นายพนมบุตร จันทโรชิตี ภัณฑารักษ์ 8 ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอู่ทอง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

8. นางสาวนาตยา จิวรรจนะโรดม เป็นผู้ทรงภูมิปัญญา มีความเชี่ยวชาญด้านการร้อยเรียงกำปัด และเป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

2. ข้อมูลเอกสาร

2.1 เอกสารจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุททอง ได้แก่ หนังสือเรื่อง เมืองโบราณคดีอุททอง (กรมศิลปากร , 2545) สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในพื้นที่ย่านอุททอง (สุรพล นาถะพินธุ , 2546) ลูกปัด หลักฐานการค้ากับอินเดีย (สุรพล นาถะพินธุ , 2546) ลูกปัดในอดีต – ปัจจุบัน (พรชัย สุจิตต์ , 2546) วิถีทัศน์ แหล่งโบราณคดีเมืองอุททอง (กรมศิลปากรผู้ผลิต , ม.ป.ป.)

2.2 เอกสารจากโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร อำเภอกุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ หนังสือหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณฯบ้านเรา (2548) เทคนิคการเรียงร้อยลูกปัดเครื่องประดับ ในจินตนาการ (ม.ป.ป.) งานลูกปัดสารพัดประโยชน์ (ม.ป.ป.) ประติดประคอดยกระเป่าลูกปัด (ม.ป.ป.)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ความรู้เกี่ยวกับกำปัดเมืองอุททอง ที่ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุททอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเนื้อหา ดังนี้

1. กำปัดเมืองอุททอง
2. ร่องรอยแหล่งโบราณคดี
3. ตามรอยแผนที่แหล่งโบราณคดี
4. กลวิธีร้อยเรียงกำปัด

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาคือ องค์ความรู้เกี่ยวกับกำปัดเมืองอุททอง และความถูกต้อง ขององค์ความรู้ ได้แก่

1. กำปัดเมืองอุททอง
2. ร่องรอยแหล่งโบราณคดี
3. ตามรอยแผนที่แหล่งโบราณคดี
4. กลวิธีร้อยเรียงกำปัด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการโดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 1.1 ทราบประวัติกำปัดเมืองอุททองในด้านใดบ้าง
 - 1.2 แนวทางในการอนุรักษ์กำปัดเมืองอุททอง

1.3 แหล่งโบราณคดีเกี่ยวกับกำแพงเมืองคูทองที่ทานทราบ มีการค้นพบอะไรบ้าง ในแหล่งโบราณคดีนั้นๆ และนักโบราณคดี ทำอย่างไรกับสิ่งที่พบ

1.4 ประโยชน์หรือความเชื่อ ความสำคัญของกำแพงเมืองคูทอง

2. แบบประเมินองค์ความรู้กำแพงเมืองคูทอง

ขั้นตอนการศึกษาองค์ความรู้กำแพงเมืองคูทอง

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. กำหนดประเด็นคำถาม ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวและคำถามที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้

กำแพงเมืองคูทอง เช่น ทราบประวัติกำแพงเมืองคูทองในด้านใดบ้าง แนวทางการอนุรักษ์กำแพงเมืองคูทอง แหล่งโบราณคดีเกี่ยวกับกำแพงเมืองคูทองที่ทานทราบ มีการค้นพบอะไรบ้าง ในแหล่งโบราณคดีนั้น ๆ และนักโบราณคดีทำอย่างไรกับสิ่งที่ค้นพบ ประโยชน์หรือความเชื่อ ความสำคัญของกำแพงเมืองคูทอง

3. ร่างแบบสัมภาษณ์นำเสนอลำดับที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

4. นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 ท่าน เพื่อหาเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้ไปสรุปรวมกับข้อมูลจากเอกสารได้เป็นองค์ความรู้กำแพงเมืองคูทอง

5. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินองค์ความรู้กำแพงเมืองคูทอง

6. ใช้ข้อมูลองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นกรอบแนวคิด กำหนดประเด็นคำถามในการสร้างแบบประเมินองค์ความรู้กำแพงเมืองคูทอง

7. ร่างแบบประเมินองค์ความรู้ โดยจัดทำเป็นแบบประเมินความถูกต้องขององค์ความรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาและข้อคำถาม เพื่อปรับปรุงแก้ไข

8. นำแบบประเมินความถูกต้องขององค์ความรู้ และองค์ความรู้กำแพงเมืองคูทองเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทรงภูมิปัญญา จำนวน 5 ท่าน (จากจำนวนทั้งหมด 8 ท่าน ทั้งนี้เนื่องจาก 3 ท่าน มีความเชี่ยวชาญเพียงด้านเดียว จึงไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องในทุกด้านได้) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปคัดเลือกเป็นองค์ความรู้

9. สรุป รวบรวมองค์ความรู้กำแพงเมืองคูทองไว้เป็นเนื้อหาเพื่อนำไปสร้างหลักสูตรต่อไป

วิธีดำเนินการสัมภาษณ์

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ตามประเด็นที่คณะผู้ศึกษาค้นคว้ากำหนด โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1. นายบุญธรรม เทพนรงค์ บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 6 ตำบลจระเข้สามพันอำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สัมภาษณ์วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2551
2. นายบุญทัน พวงพั้วเพชร บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 6 ตำบลหนองไธ้ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สัมภาษณ์วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551
3. นางรัตนา จันทร์ฉาย บ้านเลขที่ 105 หมู่ที่ 6 ตำบลหนองไธ้ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สัมภาษณ์วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551
4. นายบาง พ่อคำ บ้านเลขที่ 47 หมู่ที่ 8 ตำบลสระพังลาน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สัมภาษณ์วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2551
5. นายผล ส้มเสียงดัง บ้านเลขที่ 71 หมู่ที่ 9 ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สัมภาษณ์วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2551
6. นายสมชาย เจริญศิริสุทธิกุล โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร ตำบลอุทุมพร อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สัมภาษณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2551
7. นายพนมบุตร จันทร์โชติ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทุมพร ตำบลอุทุมพร อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สัมภาษณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2551
8. นางสาวนาตยา จิรวรจนะโรดม ครูวิทย์ฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สัมภาษณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2551

โดยกระบวนการสัมภาษณ์ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจ โดยการแนะนำตนเองตามสถานภาพและบทบาทที่แท้จริงกับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ของการเข้าไปดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ ช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551

**ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและการหาคุณภาพหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัด
เมืองอุ้มทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบหาคุณภาพขององค์ประกอบหลักสูตร โดยผู้
ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

1. เป็นอาจารย์สอนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านหลักสูตรและการสอน
ไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 ท่าน
2. เป็นศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 ท่าน
3. เป็นศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล
ทางการศึกษา มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 1 ท่าน
4. เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ เกียรตินิยมอันดับ 1
และมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ท่าน
5. เป็นผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุ้มทอง ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
กำปัดเมืองอุ้มทอง จำนวน 1 ท่าน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุ้มทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย

1. เอกสารหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุ้มทอง กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย ความเป็นมา
ของหลักสูตร วิสัยทัศน์ พันธกิจ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ คุณภาพของผู้เรียน จุดมุ่งหมาย
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ / มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สัมพันธ์กับรายวิชาเพิ่มเติม ผลการ
เรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างของหลักสูตร แนวการจัดการ
เรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
2. เอกสารประกอบหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุ้มทอง กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย

บทนำหรือคำชี้แจง คำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมายของวิชา ธรรมชาติของวิชา สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้ / มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สัมพันธ์กับรายวิชาเพิ่มเติม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ แนวการจัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องกำแพงเมืองคูทอง
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องร่องรอยแหล่งโบราณคดี
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องตามรอยแผนที่แหล่งโบราณคดี
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องกลวิธีร้อยเรียงกำแพง

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

คุณภาพของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำแพงเมืองคูทอง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในการพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำแพงเมืองคูทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย

1. หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำแพงเมืองคูทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำแพงเมืองคูทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ขั้นตอนและวิธีการสร้างเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำแพงเมืองคูทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการสร้างเครื่องมือในส่วนของหลักสูตร โดยใช้วิธีการสร้าง หลักสูตรตามแนวคิดของศรีวรรณ มากชู (2550 , หน้า 14 – 17) เมื่อสร้างเสร็จแล้วจึงนำหลักสูตร เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษา

ให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นได้นำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพหลักสูตร

การสร้างหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองอุ้มทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในลักษณะสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ตามกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จุดเน้นของหลักสูตรโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร์ ความต้องการของชุมชน โดยใช้แนวทางการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549) กระบวนการสร้างหลักสูตรที่คณะผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการสร้างมี 5 ขั้นตอนดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาหลักสูตรแม่บทกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศึกษากรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของท้องถิ่น จุดเน้นของหลักสูตรโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร์ และศึกษาความต้องการของชุมชน วิธีการศึกษาได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทรงภูมิปัญญาจำนวน 8 ท่าน และการศึกษาข้อมูลเอกสารจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุ้มทองและเอกสารจากโรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร์ หลังจากศึกษาทุก ๆ ด้านแล้วได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาสังเคราะห์สรุปให้ได้ในประเด็นหลักที่จะนำมาใช้สร้างหลักสูตร

ขั้นที่ 2 กำหนดหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ในขั้นนี้คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำผลการศึกษาค้นคว้าในขั้นที่ 1 มาสังเคราะห์สรุปเพื่อกำหนดชื่อหลักสูตรรายวิชา และลักษณะหลักสูตรให้ชัดเจน

ขั้นที่ 3 จัดทำคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ในขั้นนี้คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นที่ 1 มาใช้เป็นฐานความคิดเพื่อสร้างหลักสูตรตามลำดับขั้นตอน จนได้คำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ในขั้นนี้มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1 กำหนดความเป็นมา วิสัยทัศน์ พันธกิจ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณภาพของผู้เรียน ของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าว โดยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 1 มาเป็นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การยึดเกาะกับมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วกำหนดให้ สอดคล้องกัน

3.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยกำหนดให้ สอดคล้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพรวมของข้อ 3.1 ข้างต้น

3.3 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียนรู้ การ ประเมินผลและเวลาเรียน ตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้ครอบคลุมความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม โดยการกำหนดจะนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มาพิจารณาประกอบเพื่อให้เห็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างชัดเจน

3.3.2 กำหนดสาระการเรียนรู้ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง ในขณะที่กำหนดสาระการเรียนรู้จะพิจารณาให้สอดคล้องและครอบคลุมจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรในภาพรวมด้วย

3.3.3 กำหนดประสบการณ์ (กิจกรรมการเรียนรู้) โดยกำหนดให้สอดคล้อง เหมาะสมและครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในภาพรวมทุกข้อ ในการกำหนดจะมีการพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไปพร้อม ๆ กันด้วย จากการกำหนดประสบการณ์ การเรียนรู้ทำให้คณะผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และได้นำไปใช้เป็น แนวทางในการเขียนคำอธิบายรายวิชาในขั้นตอนถัดไป

3.3.4 กำหนดการประเมินผล โดยกำหนดให้สอดคล้องเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง และประสบการณ์การเรียนรู้

3.3.5 การกำหนดเวลาเรียน ในขั้นนี้คณะผู้ศึกษาค้นคว้ากำหนดเวลาเรียนที่ใช้ในการ เรียนจบหลักสูตร โดยพิจารณาจากการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและประสบการณ์การ เรียนรู้ที่ได้พิจารณาไว้แล้วในตอนต้น และเมื่อได้รายละเอียดต่าง ๆ จากข้อ 3.1 – 3.3 แล้ว คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงดำเนินการเขียนคำอธิบายรายวิชาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชา กำบัดเมืองคู่มือ

3.4 การเขียนคำอธิบายรายวิชาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ในขั้นนี้คณะผู้ศึกษา ค้นคว้าเขียนคำอธิบายรายวิชาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยพิจารณาจากผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง และสาระการเรียนรู้โดยนำทั้ง 2 องค์ประกอบดังกล่าวมาพิจารณาเขียนคำอธิบาย รายวิชา ซึ่งในคำอธิบายรายวิชาจะมีการระบุกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ

ที่จะต้องเรียนรู้ และลงท้ายคำอธิบายรายวิชาด้วยข้อความที่ระบุให้เห็นว่ารายวิชานี้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยใช้คำว่า “เพื่อให้.....”

ขั้นที่ 4 จัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

ในขั้นนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เขียนเอกสารหลักสูตร ซึ่งกำหนดให้มีองค์ประกอบของหลักสูตร 14 องค์ประกอบ รายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาจากสิ่งที่ได้กำหนดไว้แล้วในขั้นตอนที่ 3 ยกเว้นองค์ประกอบด้านเกณฑ์การผ่านหลักสูตร คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดเกณฑ์ โดยยึดเกณฑ์เวลาเรียนตามแนวทางของสถานศึกษาที่จัดไว้ให้ในสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กำหนดเกณฑ์การผ่านโดยคิดคะแนนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ และด้านทักษะปฏิบัติ

หลังจากจัดทำเอกสารหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ได้นำเอกสารหลักสูตรเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วสร้างเอกสารประกอบหลักสูตรซึ่งมีวิธีดำเนินการสร้างดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วยบทนำหรือคำชี้แจง คำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมายของวิชา ธรรมชาติของวิชา สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ / มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่สัมพันธ์กับรายวิชาเพิ่มเติม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ แนวการวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาการสร้างหน่วยการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารทางวิชาการ วารสาร คู่มือครูและตัวอย่างการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำกับเมืองคูทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำกับเมืองคูทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 กำปัดเมืองคูทอง หน่วยที่ 2 ท่องแหล่งโบราณคดี หน่วยที่ 3 ตามรอยแผนที่แหล่งโบราณคดี หน่วยที่ 4 กลวิธีร้อยเรียงกำปัด
4. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ประกอบการใช้หลักสูตร สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำกับเมืองคูทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมด 20 ชั่วโมง (รวมเวลาที่ใช้ในการสอบ)

ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
รายวิชาทำป่าดเมืองอุทง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา ช.ม.
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ทำป่าดเมืองอุทง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นมาของทำป่าด 2. บทบาทและความสำคัญของทำป่าด 3. ประเภท และรูปแบบของทำป่าด 4. เทคนิคการทำทำป่าดแก้วสมัยโบราณ 5. การอนุรักษ์ทำป่าดเมืองอุทง 	6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ร่องรอยแหล่งโบราณคดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งโบราณคดีบ้านบ้านท่าม่วง 2. แหล่งโบราณคดีบ้านนาลาว 3. แหล่งโบราณคดีบ้านโคกสำโรง 4. แหล่งโบราณคดีบ้านดอนยายก่อย 5. แหล่งโบราณคดีบ้านดอนมะเกลือ 	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ตามรอยแผนที่แหล่งโบราณคดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. แผนที่ องค์ประกอบ ชนิดและประโยชน์ของแผนที่ 2. เขียนแผนที่แหล่งโบราณคดี 	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 กลวิธีร้อยเรียงทำป่าด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภทของโครงการ ขั้นตอนของการทำโครงการ 2. การทำโครงการ โดยเขียนตามแบบฟอร์มเค้าโครงย่อของโครงการ 3. การทำโครงการร้อยเรียงทำป่าด <ol style="list-style-type: none"> 3.1 การออกแบบตามความสนใจ 	8

5. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ มีส่วนประกอบหลัก ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
3. สาระสำคัญ
4. ภาระงาน / ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน
5. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
6. จุดประสงค์การเรียนรู้
7. สาระการเรียนรู้
8. กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป
9. สื่อ / แหล่งเรียนรู้
10. การวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 5 รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ทดลองใช้ ปรับปรุง แล้วนำไปใช้

ในขั้นนี้คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้ว คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อให้ประเมินคุณภาพหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร โดยใช้แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรของศรีวรรณ มากชู (2550, หน้า 1 – 8) แล้วนำแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แล้วหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีคุณภาพมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีคุณภาพมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีคุณภาพปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีคุณภาพน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีคุณภาพน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย \bar{X} (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

(Standard Deviation) ในแต่ละรายการโดยกำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของไชยยศ เรืองสุวรรณ (2534, หน้า 108) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

นำผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มาพิจารณาคูณภาพในภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ถือว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ

หลังจากหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้ว คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากทดลองได้ทำการประเมินผลการใช้โดยประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ความเข้าใจ

นอกจากการประเมินผลการใช้หลักสูตร 3 ด้านดังกล่าวแล้วคณะผู้ศึกษาค้นคว้ายังได้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นรายวิชาทำปัดเมืองคูทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมด้วย กระบวนการสร้างและพัฒนาหลักสูตรทั้ง 5 ขั้นตอนแสดงเป็นผังความคิดในหน้าถัดไป

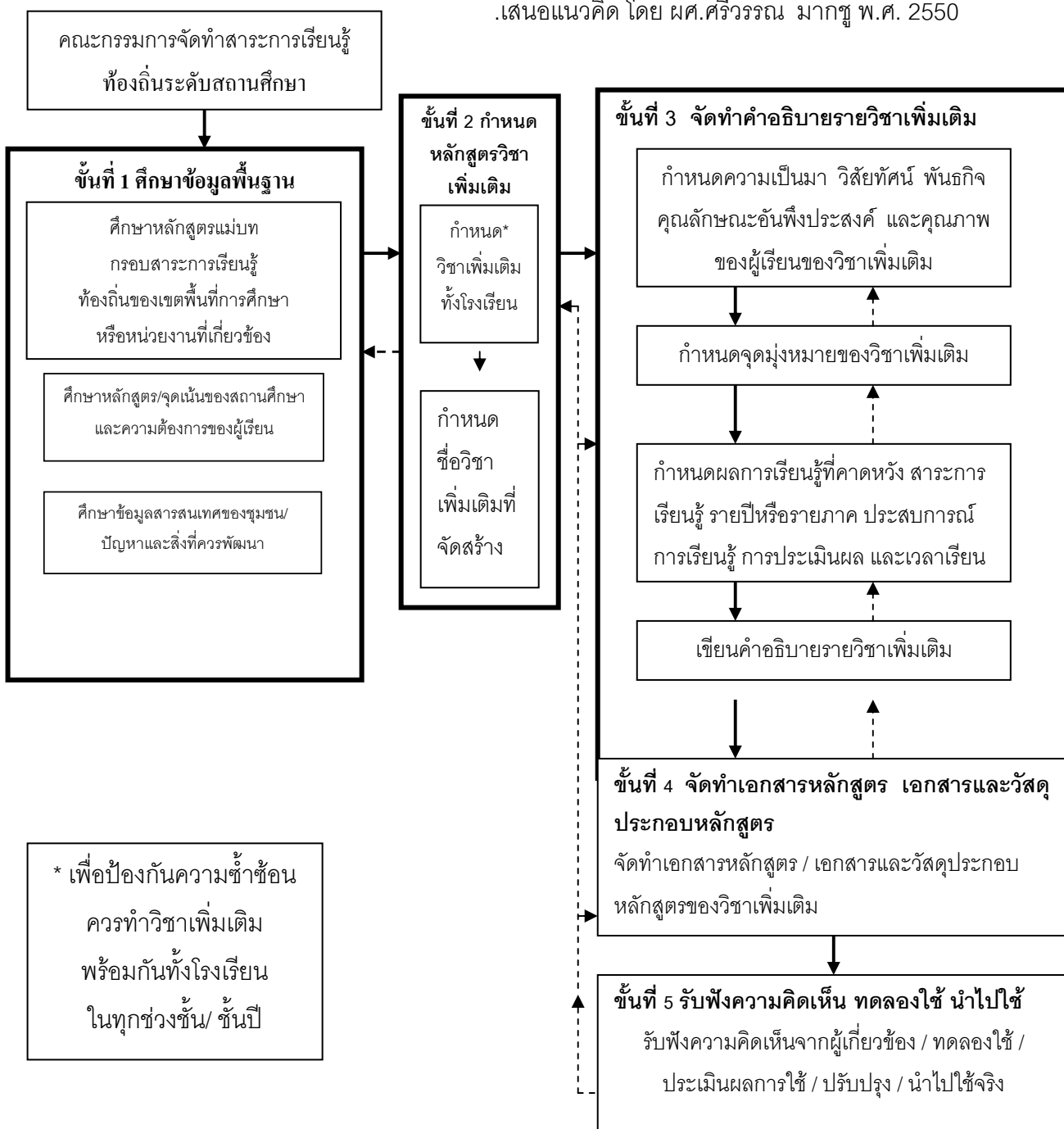
ผังความคิดการสร้างหรือพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในลักษณะ

วิชาเพิ่มเติมที่เป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม

ตามความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และตามความสามารถ

ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน โดย ยึดมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

.เสนอแนวคิด โดย ผศ.ศรีวรรณ มากชู พ.ศ. 2550

2. ขั้นตอนและวิธีการสร้างแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าไม่ได้สร้างแบบประเมินคุณภาพหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรแต่ได้นำแบบประเมินของศรีวรรณ มากชู (2550) มาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมิน

วิธีดำเนินการประเมินคุณภาพหลักสูตร

1. นำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาทำปัดเมืองคู่มือของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเอกสารประกอบหลักสูตรที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. นำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาทำปัดเมืองคู่มือของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้แบบประเมินคุณภาพหลักสูตร (ศรีวรรณ มากชู , 2550) ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ด้าน 64 รายการ

3. นำเอกสารประกอบหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาทำปัดเมืองคู่มือของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพของเอกสารประกอบหลักสูตร โดยใช้แบบประเมินเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ด้าน 84 รายการ

4. ประเมินคุณภาพของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาทำปัดเมืองคู่มือของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำแบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรและที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านตอบมาหาค่าเฉลี่ยและนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

**ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุทุม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร

อำเภออุทุม จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยมีหน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียนได้มา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 4 ห้องเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุทุม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุทุม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในขั้นตอนนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุทุม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำปัดเมืองอุทุม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

**ขั้นตอนและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสาระ
การเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ
2. นำสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
รายวิชากำบัดเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้
และจุดประสงค์การเรียนรู้
3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่นสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
รายวิชากำบัดเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสร้าง
แบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ
4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้อง
และความเหมาะสมของแบบทดสอบ แล้วนำแบบทดสอบมาปรับปรุงและแก้ไขให้มีความเหมาะสม
มากยิ่งขึ้น
5. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องระหว่าง
ข้อทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50
ขึ้นไป
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
7. คัดเลือกข้อสอบไว้ 40 ข้อ จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตร
 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาทำปัดเมืองอุทง กลุ่มสาระการเรียนรู้
 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จุดประสงค์	พฤติกรรม						จำนวน ข้อที่	จำนวน ข้อที่ ต้องการ จริง
	ความจำ	ความ เข้าใจ	นำไปใช้	วิ เคราะห์	สังเคราะห์	ประ เมิน ค่า		
1. อธิบาย เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา บทบาทและ ความสำคัญ ประเภทและ รูปแบบของกำปัด บอกเทคนิคการ ทำกำปัดแก้ว และบทบาท หน้าที่ของ พลเมืองในการ อนุรักษ์ กำปัดเมืองอุทง				/	/		20	13
2. อธิบายลักษณะ แหล่งโบราณคดี และบอกได้ว่า แหล่งโบราณคดีที่ พบกำปัด เมืองอุทง	/	/		/			10	7

ตาราง 4 (ต่อ)

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรม						จำนวน ข้อที่ ออก	จำนวน ข้อที่ ต้องการ จริง	
	ความจำ	ความ เข้าใจ	นำไปใช้	วิ เคราะห์	สังเคราะห์	ประ เมิน ค่า			
3. มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ แผนที่ จัดทำแผน ที่แสดงแหล่ง โบราณคดีได้	/	/	/				15	9	
4. อธิบายปัจจัย ในการผลิต แรงจูงใจในการ ผลิตกำปัด และ ขั้นตอนการทำ โครงการร้อยเรียง กำปัด จัดทำ โครงการร้อยเรียง กำปัดตามความ สนใจ นำเสนอ ผลงานจาก โครงการร้อยเรียง กำปัดจัดแสดง นิทรรศการได้	/	/	/				25	11	
							รวม	70	40

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แบบแผนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ศึกษากลุ่มเดียววัดหลังการทดลอง (The One Group Posttest Only Design) มีลักษณะการทดลองดังนี้ (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2542. หน้า 154)

TREATMENT	POST-TEST
ดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอน	สอบหลังเรียน
X	O

เมื่อ X แทน การใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองคู่มือของ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

O แทน การทดสอบหลังใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
รายวิชากำบัดเมืองคู่มือของ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในขั้นตอนการดำเนินการศึกษาค้นคว้า คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทดลองใช้กับกลุ่ม
ตัวอย่างโดยดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ (เอกสารประกอบหลักสูตร) ที่คณะผู้ศึกษา
ค้นคว้าสร้างขึ้น จำนวน 4 แผน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้เวลา 20 ชั่วโมง
(รวมเวลาที่ใช้ในการสอบ) ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการดำเนินการสอนตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
รายวิชากำบัดเมืองอุู่ทอง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แผนการ จัดการ เรียนรู้	เรื่อง	วัน เดือน ปี	เวลา
1	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 กำบัดเมืองอุู่ทอง	28 พฤศจิกายน 2551 1 - 4 ธันวาคม 2551 8 ธันวาคม 2551	6 ชั่วโมง
2	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ร่องรอยแหล่งโบราณคดี	9 และ 11 – 12 ธันวาคม 2551	3 ชั่วโมง
3	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ตามรอยแผนที่แหล่งโบราณคดี	15 – 17 ธันวาคม 2551	3 ชั่วโมง
4	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 กลวิธีร้อยเรียงกำบัด	19 ,22- 26 และ 29 – 30 ธันวาคม 2551	8 ชั่วโมง

2. เมื่อสิ้นสุดการทดลองใช้แล้วให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน (Post – test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองอุู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนหลังเรียนของนักเรียนมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

**ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรสาระ
การเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาอำเภอบึงเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร

อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลบ้านท่าพระยาจักร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยมีหน่วยการสุ่มเป็นห้องเรียนได้มา 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 4 ห้องเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาอำเภอบึงเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขอบเขตด้านตัวแปร

ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาอำเภอบึงเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาอำเภอบึงเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนและวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาอำเภอบึงเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ศึกษาตำรา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมิน
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากหนังสือ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

การประเมิน

4. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความของความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา
6. ปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา เพื่อหาค่าความเหมาะสมว่าอยู่ในระดับใด โดยเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
7. นำแบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง และจัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์แล้วนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีดำเนินการประเมินความพึงพอใจ

นำแบบประเมินความพึงพอใจ ให้ผู้เรียนประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียน โดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองอุทง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองอุทง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบ และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล
2. นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชากำบัดเมืองอุทง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาตรวจนับคะแนนโดยมีการให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ความพึงพอใจมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ความพึงพอใจปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ความพึงพอใจน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

3. นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตร

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น รายวิชาทำปัดเมืองอู่ทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าเฉลี่ยไว้ 5 ระดับ ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2534, หน้า 138)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. สูตรที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบทดสอบ

หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ใช้สูตรดังนี้ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ม.ป.ป. หน้า 181)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$\sum R$ คือ ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
มีความเหมาะสม
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อทดสอบและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
มีความเหมาะสม
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
มีความเหมาะสม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540, หน้า 79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
	$(\sum x)^2$	แทน	กำลังสองของผลรวมของคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 การทดสอบที (t-test One-Sample test) ใช้สูตรดังนี้
 (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ม.ป.ป., หน้า 236)

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{S/\sqrt{n}}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง